

មេរៀនទី៤ ៖ សមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត

ការសិក្សាតាមគោលការណ៍បែបស្វែម

១. ការយល់ដឹងអំពីគោលគំនិតសំខាន់

នៅក្នុងមេរៀនសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតមានគំនិតសំខាន់ដូចជា៖

- ទម្រង់ទូទៅនៃសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតគឺ $ax=b$
- វិធីក្នុងការដោះស្រាយសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតមាន៤ ជំហានគឺ ៖
 - ១. ប្រសិនបើមានវង់ក្រចក នោះយើងត្រូវបំបាត់វង់ក្រចកជាមុនសិន
 - ២. កន្សោមដែលមានអញ្ញាត x ត្រូវស្ថិតនៅខាងឆ្វេង ឯកន្សោមដែលជាតម្លៃលេខត្រូវនៅខាងស្តាំ
 - ៣. សម្រួលអង្គទាំងពីរដោយបម្លែងឱ្យចេញរាង $ax=b$ ($a \neq 0$)
 - ៤. ចែកអង្គសងខាងនឹង a ដែលជាមេគុណរបស់ x ចែកចេញឡើយ។
- ដោះស្រាយសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតតាមលក្ខណៈសមភាព និងការផ្លាស់ទីតាំង៖
 - តាមលក្ខណៈសមភាព
 - ✚ ការគណនាបែបសមភាពនេះមានន័យថាប្រសិនបើនៅអង្គទី១ អ្នកថែមឬថយប៉ុណ្ណា នោះនៅអង្គទី២អ្នកត្រូវថែមចំនួនប៉ុណ្ណោះដែរ។
 - ឧ. $a=b$ ទៅជា $a + c = b + c$ (នៅអង្គទី១ថែម C នោះនៅអង្គទី២ត្រូវតែថែម C ដែរ) ។
 - ការផ្លាស់ទីតាំង
 - ✚ ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងគ្នា ដោយលើកតួណាដែលមានអញ្ញាតទៅអង្គទី១ ហើយតួណាដែលជាតម្លៃលេខទៅអង្គទី២វិញ ហើយនៅពេលប្តូរទីតាំងគឺត្រូវប្តូរសញ្ញាដែរ។ ប្រសិនបើអញ្ញាតឬតួតម្លៃលេខណាមួយប្តូរពីអង្គទី១ទៅអង្គទី២ ឬពីអង្គទី២ទៅអង្គទី១វិញត្រូវប្តូរសញ្ញាពីដកទៅបូកឬពីបូកទៅដក។
- ការដោះស្រាយសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតជាចំនួនទសភាគឬប្រភាគ ៖

- ✚ ប្រសិនបើមេគុណជាប្រភាគ នោះយើងត្រូវតែម្រូវភាគបែងដោយគុណអង្គទាំងសងខាងនឹងពហុគុណរួមតូចបំផុត រួចលុបភាគបែងចោល។
- ✚ ប្រសិនបើមេគុណជាចំនួនទសភាគ នោះយើងត្រូវគុណអង្គទាំងសងខាងនឹង១០, ១០០, ១០០០ជាដើម រួចគណនាធម្មតាដូចជំហានក្នុងការដោះស្រាយ សមីការដឺក្រេទី១ ដែលមានមួយអញ្ញាតដែរ។

◦ វិធីក្នុងការដោះស្រាយចំណោទនៃសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតមាន៤ ជំហានគឺ៖

១. កំណត់អញ្ញាត ៖ កំណត់ន័យនៃប្រធានលំហាត់ និងតាងតម្លៃរក (x, y, z, \dots)
២. សរសេរសមីការ៖ បង្កើតសមីការដែលត្រូវនឹងលក្ខខណ្ឌសម្មតិកម្មរបស់ប្រធាន។
៣. ដោះស្រាយសមីការ៖ ដោះស្រាយសមីការនិងរកចម្លើយ។
៤. ជ្រើសរើសចម្លើយ៖ ផ្ទៀងផ្ទាត់ចម្លើយដែលរកឃើញឡើងវិញជាមួយនឹងអត្ថន័យរបស់ប្រធានលំហាត់។

២. និតិវិធីដោះស្រាយតាមគោលគំនិត

ការបង្កើតជាសមីការមួយដោយផ្ដោតទៅលើសម្មតិកម្មរបស់ប្រធានតាមរយៈការប្រើប្រាស់នូវទម្រង់ទូទៅនៃសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាត គឺ $ax=b$ មួយនេះ ដើម្បីដោះស្រាយនូវបញ្ហាអ្វីមួយដែលយើងសម្រេចបំណងចង់ធ្វើ។

៣. ការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ

- ក្នុងមេរៀនសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតនេះយើងអាចយកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃយើងដូចជា ៖
 - ✚ ប្រើប្រាស់ក្នុងការគណនាអាយុរបស់យើងប្រៀបនឹងឪពុកម្តាយរបស់យើងឬអ្នកដទៃផ្សេងទៀត ។
 - ✚ ប្រើប្រើក្នុងការគណនាជ្រុងឬប្រវែងនៃសម្ភារដីស្រែ ឬសម្ភារៈផ្សេងៗដែលយើងចង់រកឬចង់ដឹងជ្រុញរបស់វា

- ✚ គណនាតម្លៃលុយជាចំណូលឬជាចំណាយទៅលើប្រដាប់ប្រដាឬសម្ភារៈផ្សេងៗដែលច្រើន និងពិបាកគណនាមាត់ទទេ
- ✚ គណនារកចំនួនលេខណាមួយដែលយើងមិនដឹង តែមានបម្រាប់ប្រធានបញ្ញតិបញ្ញៀងមិនប្រាប់ត្រង់ចំៗ ដែលយើងទាំងអស់នេះ គេអាចគណនាបានស្ថិតតាមសម្មតិកម្មដែលមានស្រាប់ ហើយយើងខ្លួនឯងគ្រាន់បម្លែងទៅជាសមីការរួចគណនាដូចការគណនាសមីការដឺក្រេទី១ មានមួយអញ្ញាតធម្មតា រួចជាការស្រេច។